

методом абсорбційної спектрофотометрії при довжині хвилі 573 нм у перерахунку на лейцин та абсолютно суху сировину після взаємодії з хромогенним реактивом 0,2 % етанольним розчином нінгідрину в спирті ізопропіловому.

Отримані результати. В результаті хроматографічного дослідження у сировині лізіантусу Рассела 3 сортів було ідентифіковано по 12 вільних амінокислот, серед яких присутні аліфатичні, ароматичні та гетероциклічні. Серед аліфатичних амінокислот виявлені моноаміномонокарбонові (гліцин, аланін, треонін, лейцин, ізолейцин, валін, серин), моноамінодикарбонова (аспарагінова кислота) та діаміномонокарбонова (лізін). Ароматичні амінокислоти представлені тирозином і фенілаланіном. Ідентифікована одна гетероциклічна амінокислота – пролін. Вміст суми амінокислот у стеблах лізіантусу 3 сортів у середньому становив $3,71 \pm 0,03$ %, дещо менше їх містилося у листі ($2,83 \pm 0,12$ %) та квітках ($2,46 \pm 0,08$ %).

Висновки. У досліджуваній сировині ідентифіковано по 12 амінокислот, з яких 6 є незамінними: треонін, лейцин, ізолейцин, валін, лізін, фенілаланін. Кількісний вміст їх варіював у межах 2,46 – 3,71 %. Одержані результати створюють підґрунтя для подальшого фітохімічного дослідження лізіантусу Рассела.

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ФІТОНІРИНГОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНІЙ ФІТОТЕРАПІЇ

Отрішко І.А., Безугла Н.П., Жулай Т.С.

Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна

Вступ. Широке застосування нових технологій у фітофармації та поява лікарських засобів (ЛЗ) рослинного походження, ефективність і безпека яких науково обґрунтована, стало потужним поштовхом для нового етапу в розвитку фітотерапії. Водночас наповнення фармацевтичного ринку новими фітопрепаратами неминуче породжує проблему вибору «правильного препарату», ефективність і безпека якого забезпечуватиме прогнозований терапевтичний результат.

Мета дослідження. Визначення ролі та місця фітонірингових ЛЗ на сучасному етапі розвитку фітотерапії.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження складають принципи об'єктивності і системності. У роботі використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: теоретичний, метод узагальнення, аналізу, систематизації даних, порівняння, методи вивчення літературних джерел та ін.

Результати дослідження. Унікальна філософія фітонірингу об'єднує дослідження механізмів дії компонентів рослин із використанням інноваційних технологій і сучасних наукових методів (англ. *phyto* – рослина, *engineering* – розробка, технологія). Основні принципи фітонірингу включають у себе: суворе дотримання принципів селекції та ретельний відбір насінневого матеріалу при вирощуванні лікарської рослинної сировини (ЛРС); стандартизацію процесу виробництва із застосуванням сертифікованих інноваційних технологій, внутрішній контроль якості протягом усього виробничого ланцюга – від вирощування та збору сировини до готової

лікарської форми (ЛФ); застосування більш високоефективних технологій екстрагування біологічно активних речовин (БАР) із ЛРС, зокрема щадної низькотемпературної вакуумної екстракції в закритому циклі, що дозволяє максимально запобігти кількісним і якісним змінам БАР; застосування високочутливих методик (спектрофотометрія фітопрепаратів, мас-спектрометрія з монолітним капіляром тощо) для забезпечення високої точності ідентифікації та детермінації активних інгредієнтів; виготовлення оптимальної лікарської форми, що забезпечує певну стабільність активних інгредієнтів при зберіганні та високу біодоступність при застосуванні рослинних ЛЗ; проведення науково-експериментальних досліджень фармакотерапевтичної дії в умовах *in vitro* та на експериментальних моделях; проведення клінічних досліджень (у тому числі й багатоцентрових) для отримання обґрунтованих доказів із клінічної ефективності та безпеки виготовленої фітотерапевтичної продукції.

Висновок. На сьогодні стандартизовані фітопрепарати в різних ЛФ по праву вважаються безперечними лідерами серед фармакотерапевтичних інструментів сучасної фітотерапії, а їх ефективність та безпека застосування підкріплена вагомою доказовою базою.

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ СИРОВИНИ ДЛЯ ПІДСНІЖНИКА БІЛОСНІЖНОГО

Попик А. І., Тарасенко О. О., Іосипенко О. О., Новосел О. М.

Кафедра фармакогнозії та нутриціології Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна

Вступ. Підсніжник білосніжний (*Galanthus nivalis*) родини Амарилісові (*Amaryllidaceae*) поширений в багатьох країнах Центральної Європи, Середземномор'я, Кавказу та на Україні. Рослина відома своїми декоративними властивостями та неперевершеною красою квіток. До хімічного складу рослини входять різноманітні сполуки зокрема флавоноїди, прості феноли, терпеноїди та алкалоїди. В офіційній медицині з рослини отримують алкалоїд галантамін, що входить до складу препарату Nivalin, який призначають при захворюваннях і травматичних пошкодженнях нервової системи (полірадикулоневрит, радикулоневрит, неврит, поліневрит, поліневропатії) [1, 2]. Рослину використовують для лікування хвороби Альцгеймера, міастенії, м'язової дистрофії. У комплексі з іншими терапевтичними засобами її також застосовують у лікуванні залишкових явищ гострого поліомієліту, при дитячих церебральних паралічах, призначають при атонії кишківника та сечового міхура.

Об'єктами дослідження були листя та квітки підсніжника білосніжного, який широко зростає на території України.

Мета дослідження - визначення основних показників якості (втрати в масі при висушуванні, золи загальної та вміст екстрактивних речовин) для листя та квіток підсніжника білосніжного.

Методи дослідження. Дослідження проводили за методиками, наведеними у ДФУ 2.0, т. 1. Вміст екстрактивних речовин визначали за ДФУ 2.0, т. 3, монографія «Полин гіркий».